

Το Μουσείο Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού ιδρύθηκε το 1918. Ονομαζόταν τότε Μουσείον Ελληνικών Χειροτεχνημάτων και στεγαζόταν στο Τζαμί Τζισδαράκη στην πλατεία Μοναστηρακίου. Το 1959 πήρε την ονομασία Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής τεχνής και το 1973 μεταφέρθηκε στο κτήριο της οδού Κυδαθηναίων 17. Στους χώρους του παρουσιάζονται πτυχές του νεοελληνικού λαϊκού πολιτισμού της περιόδου από το 18ο έως τον 20ό αιώνα. Αντικείμενα της καθημερινής ζωής και των εθιμικών εκδηλώσεων, του σπιτιού και της δουλειάς, χρηστικά και διακοσμητικά, φωτίζουν όψεις της ζωής, των αντιλήψεων, των αισθητικών προτιμήσεων, των φόβων και των επιθυμιών των ανθρώπων του κοντινού παρελθόντος. Ταυτόχρονα, αναδεικνύουν την πολυμορφία των τοπικών παραδόσεων – αυτές καθορίζουν τις φόρμες, τις τεχνικές και τα μοτίβα –, τη δεξιοτεχνία, τη φαντασία και την ευρηματικότητα των λαϊκών τεχνιτών.

ΙΣΟΓΕΙΟ: ΚΕΝΤΗΤΙΚΗ

Εδώ παρουσιάζονται ορισμένα αντιπροσωπευτικά δείγματα από την πλούσια συλλογή κεντητικής του Μουσείου, μία από τις καλύτερες στον κόσμο. Ξεχωρίζουν τα πουκάμισα της Κρήτης, το δωδεκανησιακό «σπερβέρι» – η τεράστια ολοκέντητη κουρτίνα που απομόνωνε το κρεβάτι του ζευγαριού από το υπόλοιπο σπίτι –, τη σεντόνια από την Ήπειρο και τις Σποράδες και τα χρυσοκέντητα εκκλησιαστικά άμφια.

ΗΜΙΩΡΟΦΟΣ:

ΚΕΡΑΜΙΚΗ (ΣΥΛΛΟΓΗ Ε. ΜΙΧΕΛΗ)

Στη Σκύρο, κεραμικά και πορσελάνες από χώρες της Ανατολής και της Δύσης τοποθετούνταν σε περίοπτη θέση του σπιτιού ως αντικείμενα διακοσμητικά και χρηστικά και ως απόδειξη κύρους και ευμάρειας. Σε αυτά συγκαταλέγονται οι μαστραπάδες από το Πέζαρο της Ιταλίας και τα πιάτα από το Τσανάκ-Καλέ του Ελληνιστόπου.

ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΙΚΗ - ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Εργαλεία υφαντικής και πλεκτικής, σφραγίδες άρτου, στάμπες υφάσματος, παγούρια και άλλα παραπέμπουν στις εργασίες της καθημερινής ζωής.

ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ

Το θέατρο σκιών, φερμένο από την Ανατολή, αφομοιώθηκε γρήγορα στον

ελληνικό χώρο. Στα καφενεία και στις πλατείες, σε πόλεις και χωριά, ο Καραγκιόζης και η παρέα του διακωμωδούσαν τη φτώχεια και τον ηρωισμό, την καταπίεση και την εξέγερση, μέσα από απλές ιστορίες και στερεοτυπικούς, εύκολα αναγνωρίσιμους, χαρακτήρες.

ΜΕΤΑΜΦΙΕΣΙΣ

Οι μεταμφιέσεις, όπως οι Μπούλες της Νάουσας, ο Γέρος και η Κορέλλα της Σκύρου, τα καρναβάλια του Σοχού, αποτελούσαν βασικό συστατικό πολλών εθιμικών εκδηλώσεων με πανάρχαια καταγωγή και ευετηριακό χαρακτήρα.

1ος ΟΡΟΦΟΣ:

ΟΛΥΜΠΟΣ ΚΑΡΠΑΘΟΥ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Στην Όλυμπο της Καρπάθου διατηρείται ακόμη σήμερα ένας ιδιαίτερος τρόπος ζωής. Η κατοικία, η ενδυμασία, οι οικογενειακές και κοινωνικές δομές συνεχίζουν, με εντυπωσιακά μικρές αλλαγές, μορφές που στην υπόλοιπη Ελλάδα έχουν εκλείψει προ πολλού.

Ο ΛΑΪΚΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ

Ο ιδιαίτερος ζωγραφικός κόσμος του Θεόφιλου (1860-1934) ζωντανεύει σε ένα δωμάτιο όπου εκτίθενται στο σύνολό τους οι τοιχογραφίες που αποτίχτηκαν από σπίτι της Λέσβου.

2ος ΟΡΟΦΟΣ: ΑΡΓΥΡΟΧΟΪΑ

Εδώ παρουσιάζονται εξαιρετικά δείγματα κοσμητικής και εκκλησιαστικής αργυροχοΐας: κοσμήματα (ζώνες, πόρπες, βραχιόλια, δακτυλίδια κ.ά.), όπλα (πιστόλες, παλάσκες, κριοφιλία και τάσια) και εκκλησιαστικά αντικείμενα (στέφανα γάμου, δισκοπότηρα, ευαγγέλια, τάματα και αφιερώματα).

3ος ΟΡΟΦΟΣ: ΕΝΔΥΜΑΣΙΕΣ

Στις παραδοσιακές κοινωνίες, η ενδυμασία, στοιχείο κοινωνικό και ταυτόχρονα προσωπικό, προσιδιάζει σε κάθε τόπο, ενσωματώνοντας και «οπτικοποιώντας» τις αισθητικές αντιλήψεις, τις λειτουργικές ανάγκες, τις κοινωνικές και οικογενειακές δομές, την οικονομική κατάσταση. Όλα αυτά μπορεί κανείς να διακρίνει στις φορεσιές που εκτίθενται στον τρίτο όροφο του Μουσείου, ανδρικές και γυναικείες, νυφικές, γιορτινές και καθημερινές, με περίτεχνα κεφαλοδεσίματα, χρώματα και στολίδια.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΝΕΟΤΕΡΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
MUSEUM OF MODERN
GREEK CULTURE

ΑΘΗΝΑ / ATHENS

Εκτός του κεντρικού κτηρίου, το Μουσείο Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού διαθέτει τρία παραρτήματα: το Λουτρό των Αέρηδων (Κυρρήστου 8), το Τζαμί Τζισδαράκη (στο Μοναστηράκι) με έκθεση νεοελληνικής κεραμικής (Συλλογή Β. Κυριαζόπουλου) και το σπίτι της οδού Πανός 22 με τη μόνιμη έκθεση «Άνθρωποι και Εργαλεία: Όψεις της εργασίας στην προβιομηχανική κοινωνία».

In addition to its main building, the Museum of Greek Folk Art has three branches: the Bath-house of the Winds (Kyrmistou 8), the Tzisdarakis Mosque (in Monastiraki) with its exhibition of Modern Greek pottery (V. Kyriazopoulos Collection), and the house at no. 22 Panos Street with its permanent exhibition entitled "Men and Tools: Aspects of work in pre-industrial society".

T: 210 3245957

Θέσπιδος 8, 105 58 Αθήνα / Kydathinaion 17, 105 58 Athens

www.melt.gr

ΚΕΙΜΕΝΑ: Ε. ΠΑΠΑΘΩΜΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

TEXT: E. PAPAETHOMA
TRANSLATION: D. BROWN KAZAZIS
GENERAL SUPERVISION: TAP, PUBLICATIONS
DEPARTMENT

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Ministry of Culture and Sports

The Museum of Modern Greek culture was established in 1918. At that time, it was called the Museum of Greek Handicrafts, and was housed in the Tzisdarakis Mosque in Monastiraki Square. It received the name Museum of Greek Folk Art in 1959, and moved to the building at no. 17 Kydathinaion Street in 1973. Aspects of Modern Greek popular culture from the 18th to 20th century are presented in its exhibition spaces. Objects from daily life and customary events, from the house and work, utilitarian and decorative objects illuminate aspects of life and the beliefs, aesthetic preferences, and desires of people from the recent past. At the same time, they demonstrate the diversity of local traditions – which determined forms, techniques, and motifs – and the craftsmanship, imagination, and inventiveness of folk artisans.

GROUND FLOOR: EMBROIDERY

Here are presented a number of representative examples from the Museum's large collection, one of the finest in the world. Among objects that stand out are the shirts from Crete, the Dodecanesian "spervi" – the enormous, entirely-embroidered curtain that separated the couple's bed from the rest of the house –, the sheets from Epirus and the Sporades, and the gold-embroidered ecclesiastical vestments.

MEZZANINE:

POTTERY (E. MICHELIS COLLECTION)

On Skyros, pottery and porcelain from countries in both the East and West were placed in a prominent position in the house, as objects both decorative and utilitarian, and as a proof of prestige and prosperity. They include jugs from Pesaro in Italy, and plates from Çanak-Kale on the Hellespont.

WOODCARVING - METALWORKING

Tools for weaving and knitting, bread stamps, print blocks for fabric, flasks, and other objects refer to daily tasks.

SHADOW THEATER

Shadow theater, brought from the East, was quickly assimilated in Greece. In the cafés and squares, in cities and villages, Karagiozis and his companions mocked poverty and heroism, oppression and uprisings, through simple stories and stereotypical, easily-recognizable characters.

MASQUERADES

Masquerades, like the "Boules" from Naousa, the "Old Man and Korela" from Skyros, and the Sochos carnival, formed a basic component of many customary events with ancient origins and a seasonal character.

FIRST FLOOR:

OLYMPUS, KARPATHOS ETHNOGRAPHIC IMAGES OF TODAY

In Olympos, Karpathos, a special way of life has been preserved. Showing remarkably few changes, houses, traditional costumes, family and social structures continue forms that have long been extinct in the rest of Greece.

THE FOLK PAINTER THEOPHILOS CHATZIMICHAEL

The unique world of the painting of Theophilos (1860-1934) comes to life in a room whose wall paintings (removed from a house on Lesbos) are displayed in their entirety.

SECOND FLOOR: SILVERWORK

Here are presented exceptional examples of secular and religious silverwork: jewelry (belts, brooches, bracelets, rings and others), weapons (pistols, cartridge belts, flintlocks, and cymbals) and religious objects (marriage wreaths, chalices and patens, gospel books, votives and dedications).

THIRD FLOOR: TRADITIONAL COSTUMES

In traditional societies, costumes, both a social and simultaneously personal element, were tailored to each site, incorporating and "making visible" the aesthetic perceptions, functional needs, social and family structures, and financial status. All these elements may be discerned in the costumes on display on the Museum's third floor: male and female, bridal, holiday and everyday, with elaborate headdresses, colors, and ornaments.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΝΕΟΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
MUSEUM OF MODERN GREEK
CULTURE

ΑΘΗΝΑ / ATHENS